

Biblioteksplan

Gäller 2024–2027

Biblioteket – en inkluderande mötesplats genom hela livet

Oavsett ålder, bakgrund eller identitet, ska biblioteket i Solna vara en plats där du känner dig välkommen. Vare sig du är ett litet barn som just börjat utforska världen eller en senior som söker efter nya upplevelser, ska det finnas något för dig på biblioteket.

Biblioteket ska värdesätta mångfald och inkludering och sträva efter att vara en plats där människor kan lära, växa och mötas. Demokratiuppdraget är en central del av bibliotekets uppdrag. Här ska röster och perspektiv höras och respekteras. Här ska aktuella samhällsfrågor lyftas och du ska kunna engagera dig på olika meningsfulla sätt.

Förutom ett brett utbud av litteratur ska biblioteket erbjuda en mängd olika aktiviteter och program som främjar kreativitet och lärande och som bjuder in till möten mellan människor. Bokcirklar, workshops, författarbesök, digital handledning och mycket mer ska skapa en levande och stimulerande miljö för alla besökare.

Till biblioteket är vi alla lika välkomna. Kom och utforska, dela och upplev allt som biblioteket har att erbjuda!

Sandra Lindström (V) Ordförande

Peter Rangwe (S) 1:e vice ordförande

Marianne Damström Gereben (L) 2:e vice ordförande

*En plats att träffas på
Mina barn älskar
att gå hit En plats där det är lugnt
och att jag inte blir störd
Jag älskar att låna böcker
Brukar gå hit
för att
plugga En plats för mig
och mina barn
att enkelt upptäcka
nya saker
Alltid trevligt bemötande
Både nyutkomna böcker och gamla klassiker
En plats för alla*

Inledning

I bibliotekslagen (SFS 2013:801) anges att kommuner och regioner ska anta en politiskt beslutad biblioteksplan. Solna stads biblioteksplan omfattar stadens samlade biblioteksverksamhet och gäller för åren 2024–2027.

Utformningen av planen bestäms till stor del av kommunerna själva och ska på ett konkret sätt ligga till grund för bibliotekens inriktning och utveckling de kommande åren. Solna stads biblioteksplan antas i kultur- och fritidsnämnden och framtagandet av planen har skett med bibliotekschefen som projektledare tillsammans med en styrgrupp som består av förvaltningschef, stabschef och bibliotekschef. Kultur- och fritidsnämndens arbetsutskott har även varit delaktig i projektet och biblioteket har haft en projektgrupp bestående av ledningsgruppen vid biblioteket.

Arbetet har genomförts genom dialogmöten med medborgare på plats i biblioteket och digitalt via hemsida och sociala medier. Bibliotekets anställda har bidragit genom workshops och representanter från Solna stads olika förvaltningar har lämnat synpunkter och förslag.

Uppföljning

I verksamhetsplan och årsredovisningar presenteras resultat av prioriterade aktiviteter och effekterna på kort och lång sikt. Förvaltningen ska följa upp biblioteksplanen en gång per år för redovisning till kultur- och fritidsnämnden och vid behov föreslå justeringar av planen. Planen ska också ligga till grund för fortsatt dialog med medborgarna via till exempel fokusgrupper samt fortsatt dialog med förvaltningar, bibliotekspersonal och samarbetspartners.

Biblioteket i en föränderlig värld

Solna har utvecklats till en stad med över 85 000 invånare och 100 000 arbetstillfällen år 2023. Nya stadsdelar växer fram och kollektiva färdmedel och förbindelser ökar i antal. Närmare en tredjedel av invånarna är utrikesfödda. I takt med att fler större bostäder byggs väntas även gruppen barn och unga komma att utgöra en ökande andel av befolkningen.

För närvarande finns tre bibliotek i Solna: biblioteket i Solna centrum, Bergshamra bibliotek och det integrerade skol- och folkbiblioteket i Ulriksdalsskolan. Genom vårt mobila cykelbibliotek når vi stora delar av Solna stad under sommarhalvåret då vi satsar på aktiviteter utanför bibliotekets lokaler. Utöver de fysiska biblioteken finns det digitala biblioteket.

Inom biblioteksverksamheten har digital samhällsservice tagit allt större plats. I Solna jobbar vi för att överbrygga digitalt utanförskap genom att erbjuda digitalt stöd och vägledning, bland annat genom aktiviteter såsom e-hjälp och smartphonekurs. I samarbete med omvårdnadsförvaltningen har ett så kallat Välfärdsbibliotek byggts upp där seniorer i Solna kan låna exempelvis Ipads och robotdammsugare och få hjälp att komma i gång med digitala verktyg.

Globala händelser ställer höga krav på att snabbt ställa om i verksamheten till ibland helt nya sätt att arbeta på. Exempel på händelser som påverkat är Covid-19-pandemin 2020 och Rysslands invasion av Ukraina i februari 2022. Det är viktigt att biblioteket har beredskap för att vid krissituationer kunna stå stadigt och fungera som en trygg och trovärdig plats.

Biblioteket uppmuntrar till delaktighet och medskapande i verksamheten, bland annat genom att ta till vara olika förslag, alltifrån programförslag till inköpsförslag av medier. Genom samarbete med andra aktörer, till exempel föreningar, blir Solnaborna medskapare av det som sker på biblioteket.

Det här ska biblioteken göra

- Erbjud ett attraktivt och varierat programutbud som når fler Solnabor samt stärker demokratin och stimulerar till engagemang och kunskapsinhämtning
- Arbeta för att Solnaborna ska vara delaktiga och medskapare av biblioteket och dess verksamhet
- Möta Solnaborna även utanför biblioteksrummet
- Bidra till att överbrygga det digitala utanförskapet
- Snabbt anpassa och förändra arbetssätt vid krissituationer

Mötesplatsen

Solna stad ska erbjuda alla medborgare och besökare oavsett kön, könsidentitet, könsuttryck, sexuell läggning, etnisk tillhörighet, religion eller annan livsåskådning, funktionsnedsättning eller ålder att synliggöras och att bli bemötta med respekt och professionalism.

Solna stadsbibliotek är sedan 2014 ett hbtqi-certifierat bibliotek och har sedan lång tid arbetat aktivt med likabehandlingsfrågor. Dessa frågor kommer fortsätta att vara i fokus och speglas i bland annat programverksamhet, medieutbud och internutbildningar.

Närmare en tredjedel av Solnas invånare är födda i ett annat land. Biblioteket arbetar aktivt för att uppmärksamma de nationella minoritetsspråken. Solna är finsk förvaltningskommun och biblioteket är av Kulturrådet utsedd till romsk läsambassad.

Genom att erbjuda aktiviteter såsom läxhjälp, språkcafé, lättläst bokcirkel, sagostund och andra språkutvecklande aktiviteter har biblioteken en särskild betydelse för människor som nyligen kommit till Sverige och kan bidra till en positiv och snabbare integration.

Vi har också ett nära samarbete med Solna stads etableringsenhet som i sin verksamhet möter nyanlända. Samarbete sker bland annat inom Etableringstrappan, en modell för att stödja nyanlända under deras första tid i Solna.

De medborgare som inte själva kan ta sig till biblioteket ska ges adekvat stöd bland annat genom ”boken kommer-service” som innebär hemleverans av medier i olika format. Biblioteket ska även utveckla ökad digital tillgänglighet till medier och service för målgruppen.

Solna stadsbibliotek ska utveckla aktiviteter för att nå målgruppen personer med funktionsnedsättning, och ha särskilt fokus på barn och unga. Biblioteket ska också utgöra en mötesplats för andra förvaltningar i Solna och deras medarbetare. Biblioteket fungerar i det avseendet som en arena för synergieffekter.

Det här ska biblioteken göra

- Alltid ha medborgarna i fokus och fortsätta att arbeta med bibliotekens likabehandling och inkludering
- Aktivt arbeta med att stödja nya svenskars integration genom aktiviteter
- Uppmärksamma språk och kulturer som speglar Solnaborna
- Ha ett nära samarbete med etableringsenheten för att nå de nyanlända i Solna
- På olika sätt uppmärksamma de nationella minoritetsspråken
- Förstärka verksamheten för personer med funktionsnedsättning

De prioriterade grupperna

Enligt bibliotekslagen (SFS 2013:801) ska bibliotek ägna särskild uppmärksamhet åt barn och unga, personer med funktionsnedsättning, de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska.

Barn och unga

Program och mediebestånd ska vara varierat så att barn i alla åldrar och med olika förutsättningar ska kunna hitta just sin aktivitet eller bok. Lovprogram, bokcirkclar med teman och lördagsprogram ska erbjudas och vara prioriterat inom bibliotekets arbete med programverksamhet. Genom kulturpedagogen i Solna ska barnen hitta fram till kulturupplevelser i olika delar av Solna till exempel i Hagaparken och i Olle Olssonmuseet.

Folkbiblioteket erbjuder skolverksamheten läsfrämjande aktiviteter och bjuder in alla barn i förskoleklass till en biblioteksvisning och alla elever i årskurs 4 och årskurs 7 till ett bokprat. Bibliotekets utbud är en del av Kulturintroduktionen, Solna stads kulturutbud för skolorna.

Befolkningsutvecklingen innebär en utmaning för biblioteken i Solna att nå ut med sin uppsökande verksamhet till alla delar av Solna. Alla barn i Solna ska få möjlighet att ta del av vad biblioteket erbjuder oavsett var i kommunen de bor.

Biblioteket ska prioritera utveckling av läsfrämjande insatser för de yngsta barnen i förskolan. Biblioteket ska fortsätta utveckla samarbetet med BVC genom att bland annat bjuda in föräldragrupper i projektet ”Babbla med BVC och bibblan”, alla nyfödda i Solna får ett presentkort på en gåvobok och en inbjudan till biblioteket. Genom satsningen Språktåget når vi små

barn som har språkliga utmaningar. Syftet med Språktåget är att underlätta för bibliotek, logopedi och barnhälsovård att inspirera föräldrar till att prata, ramsa, sjunga och läsa med sina barn.

För barn i förskolan erbjuds regelbundet sagostunder och förskolor har även möjlighet att besöka biblioteket utanför ordinarie öppettid flera gånger i veckan i veckan.

Under 2023 påbörjades Kulturrådsprojektet Bokstart i stadsdelen Hagalund. Syftet med projektet är att tidigt stimulera språkutvecklingen hos små barn och är en samverkan mellan folkbibliotek, barnhälsovård och förskola. Biblioteket i Solna centrum kommer från 2024 att tillsammans med ungdomar utarbeta en ny ungdomsavdelning.

Personer med funktionsnedsättning

Biblioteket ska säkerställa fysisk och kognitiv tillgänglighet. Medier i olika format ska finnas, till exempel taktila böcker och ljudböcker. Den så kallade Äppelhyllan som rymmer tillgängliga medier för barn ska ha en framträdande plats i biblioteksrummet.

Barn med funktionsnedsättning ska kunna delta i vår programverksamhet men det ska också anordnas anpassade program för gruppen, som lugna sagostunder och sagostunder med TAKK (Tecken som alternativ och kompletterande kommunikation). Bibliotekspersonalen har utbildats i TAKK och personalen kommer att erbjudas fler kompetensutvecklande utbildningstillfällen. För unga vuxna med funktionsnedsättning arrangeras bokcirkclar.

Personer med annat modersmål än svenska

Solna är en mångspråkig kommun. Biblioteket ska arbeta aktivt med att köpa in medier på olika språk och lättlästa böcker på svenska. Sagostunder på olika språk ska anordnas. Genom arbetet med Månadens språk lyfter vi olika språk och kopplar aktiviteter och program till språket. Vi samarbetar med etableringsenheten och är delaktiga i projektet Etableringstrappan. Grupper från SFI bjuds in till biblioteksvisningar. Språkcafé och lättläst bokcirkel anordnas.

De nationella minoritetsspråken

Minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli, romani och samiska skall ägnas särskild uppmärksamhet. Detta gör vi bland annat genom att köpa in litteratur på dessa språk och arrangera sagostunder på språken. På olika vis sprider vi kunskap om de nationella minoritetskulturerna och minoritetsspråken, bland annat i samband med att vi uppmärksammar de nationella minoriteternas högtidsdagar och anordnar kulturfestival med de nationella minoritetsspråken och minoritetskulturerna i fokus.

Solna är finsk förvaltningskommun vilket innebär att vi uppmärksammar finskan vid ett flertal tillfällen per år. Viktigt är också att information på bibliotekets webb och i andra kommunikationskanaler finns tillgänglig på finska i så hög utsträckning som är möjligt. Som romsk läsambassad fokuserar vi på att lyfta det romska språket och den romska kulturen.

Folkbiblioteken och skolbiblioteken

Folkbibliotek och skolbibliotek är skilda verksamheter kopplat till styrdokument, lagtext och uppdrag.

Alla elever vid Solnas grundskolor erbjuds att, vid tre tillfällen under skoltiden, delta i en riktad aktivitet på folkbiblioteket. Folkbiblioteket ansvarar i samverkan med rektor för det integrerade skol- och folkbiblioteket vid Ulriksdalsskolan. Den centrala samordningen och utvecklingen av skolbiblioteken sker i delad samverkan mellan förvaltningarna. Inom ramen för samordning ryms nätverkande och utbyte av erfarenheter mellan skolbibliotekarier.

Det här ska skolbiblioteken och folkbiblioteken göra tillsammans

- Bidra till de kommunala skolornas möjlighet att erbjuda eleverna attraktiva skolbibliotek och bidra till samverkan kring kompetensdelning med läsfrämjandefokus
- Stärka och bidra till elevernas ökade läsförståelse och läslust

Det livslånga lärandet och biblioteken

Folkbiblioteket fyller en viktig roll för människor under deras utbildningstid. Studieplatser är efterfrågade av studerande i alla åldrar. Biblioteken prioriterar vuxenutbildning och SFI (Svenska för invandrare) när det gäller inköp av litteratur. En utmaning för biblioteken är att hitta en balans i lokalerna mellan det öppna biblioteket och platser där studerande kan finna studier. Flera nya studieplatser öppnas upp från 2024 i biblioteket i Solna centrum. Biblioteken ska stödja individens och grupperns önskan om kompetensutveckling och läsintresse genom hela livet.

Det här ska biblioteken göra

- Stärka samverkan med den kommunala vuxenutbildningen genom att erbjuda alla elever biblioteksvisningar
- Skapa attraktiva studieplatser i bibliotekens lokaler för studerande i alla åldrar
- Samverkan både inom den egna förvaltningen och med övriga förvaltningar i Solna
- Inköp av kurslitteratur, främst litteratur som är aktuell inom vuxenutbildningen

Klimat och miljö

Hållbarhetsfrågan engagerar många Solnabor. Biblioteket ska ha en ”klimat- och miljöhylla” där man som besökare kan hitta information och kunskap om miljö och hållbar utveckling. Vi lyfter hållbarhetsfrågan bland annat genom att uppmärksamma Earth hour och samarbetspartners miljöarbete. Detta görs genom exempelvis utställningar och föreläsningar både för barn och vuxna.

FNs punkter för hållbar utveckling i Agenda 2030 går att anamma även på bibliotek och vi har startat upp ett arbete utifrån Agenda 2030 som kommer att synliggöras både i våra lokaler och i vår programverksamhet. Som arbetsplats strävar vi efter att minska avtrycket på vår miljö och vårt klimat genom återvinning, återbruk och genom att göra hållbara val. Agenda 2030 fokuserar också på social och ekonomisk hållbarhet, där har biblioteken redan en lång tradition av aktiva val för att nå ut till grupper som lever i utsatthet. Solna stad har som mål att staden ska vara en klimat-neutral organisation 2035.

B L I O

www.solna.se/bibliotek

SOLNA STAD